

N:o 54.

Af herr **M. F. Nyström**, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition om aflöningsstat för telegrafverket.

Vid uppgörande af förslag till ny stat för telegrafverket fattade post- och telegrafkomitén för sin del det beslut, att det antal qvinliga telegrafister, som borde uppföras å den nya staten, borde ökas från nu upptagna 210 till 280. Genom denna ökning, säger komitén, kommer väntningstiden på befordran till ordinarie inom denna tjänstemannaklass att nedsättas från nuvarande 17 år till 13 år. Samtidigt föreslår komitén i sitt förslag till ny stat för postverket en ökning af postexpeditörernas antal från 500 till 750, hvarigenom väntningstiden på befordran inom denna tjänstemannaklass nedbringas från nuvarande 13 år till $7\frac{2}{3}$ år. Komitén har vid uppgörande af dessa förslag sökt att fastställa en förmånligare proportion mellan befordrade och obefordrade, än hittills varit fallet, men den har derved ej för båda embetsverken följt samma principer. Under det den nemligen för postverket stält hela antalet extra postexpeditörer mot de ordinarie och derefter afvägt proportionen, har den deremot för telegrafverket mot de ordinarie telegrafisterna endast stält så många af de extra, som vid 1900 års slut hade förordnande året rundt, och derefter beräknat behovet af nya ordinarie befattningar.

Att, då utgångspunkterna varit så olika, resultatet äfven skulle blifva olika, är helt naturligt. Om nu komiténs ifrågavarande förslag för båda embetsverken, hvilka Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen upptagit, af Riksdagen godkännes, kommer de extra postexpeditörernas antal — beräknadt efter förhållandena vid 1900 års slut — att uppgå till 369 eller 49,2 % af antalet ordinarie (750), under det att antalet extra telegrafister — likaledes beräknadt efter förhållandena vid 1900 års slut — kommer

att uppgå till 97,5 % af antalet ordinarie (280). Dessa proportioner ändras alltjemt, men alltid till nackdel för de extra i båda verken, hvarför en fördelning, som är afsedd att träda i kraft år 1903 och då anses mer eller mindre fördelaktig, redan inom få år icke längre motsvarar behovet. Att under sådana förhållanden ställa telegrafistkåren i så ogynnsamt läge, som här föreslagits, synes mig vara ur alla synpunkter olämpligt.

Mot komiténs förslag i denna punkt har reservation anförts af en dess ledamot, byråchefen i telegrafstyrelsen M. Wennman, som hemställer, att det nuvarande antalet ordinarie telegrafister ökas med åtminstone 125, hvarigenom befordringstiden till ordinarie kunde nedbringas till omkring 10 år. Reservanten beräknar, att vid bifall till denna hemställan 45 extra telegrafister ändock måste bibehållas vid förordnande året om, men att erfarenheten gifvit vid handen, att detta antal årligen ökas med 12, under det att de öfriga extra äfven årligen ökas i mycket större proportion än den beräknade afgangen bland de ordinarie.

Då jag ansett det vara en billig fordran, att telegrafisternas utsigter till befordran i anseende till väntningstiden likställes med de qvinliga postexpeditörernas, har jag i tillgängliga personalförteckningar sökt vinna upplysning om, huru stort antal nya telegrafistplatser, som behöfde i staten uppföras utöfver de 70, som af Kongl. Maj:t föreslagits för att väntningstiden skulle förkortas från 13 till $7\frac{2}{3}$ år, och har dervid kommit till det resultat, att ytterligare 81 nya platser måste för ändamålet tillskapas. Den äldsta obefordrade extra telegrafisten skulle, om så skedde, hafva en prøfvotid bakom sig af nära 8 år, en prøfvotid, som i fråga om postexpeditörerna i statsverkspropositionen betecknas såsom »uppenbarligen allt för lång».

De dryga pensionsavgifter, som telegraftjenstemän i allmänhet ha att erlægga, gör det särskildt angeläget, att icke denna prøfvotid blir allt för lång. Genom tillägg af retroaktivavgifter, som alltid tillkomma för tjänstemän, som efter fyllda 25 år vinner befordran, blifva nemligen pensionsavgifterna mycket höga, och det har, såsom byråchefen Wennman i sin reservation anmärker, på senare tiden ofta inträffat, att en sent befördrad telegrafist fått betala ända till 10 och 14 procent af aflöningen till pensionsinrättningen. Om nu väntningstiden sättes till 13 år, så kommer hvarenda telegrafist, som hädanefter utnämnes, att få erlægga rätt dryga retroaktivavgifter, under det, om denna tid sättes till $7\frac{2}{3}$ år, de flesta torde kunna slippa denna extra tunga.

Den föreslagna stationsmästareinrättningen bör, så vidt jag kan finna, ej utgöra något hinder mot tillsättande af ett större antal telegrafister än det nu påtänkta. För stationsmästareämnenas utbildning kräfvdes alltid en

viss tid, som, om i densamma skall ingå lefvande språk, ej kan blifva alltför kort, och sannolikt är väl också, att äfven för dem någon extra ordinarie tid erfordras, innan de kunna anses mogna att som ordinarie mästare förestå egen station.

För de ytterligare skäl, som tala för en ökning af det af Kongl. Maj:t föreslagna antalet qvinliga ordinarie telegrafister, tillåter jag mig hänvisa till byråchefen Wennmans här ofvan omförmälda reservation.

På grund af det ofvan anförda får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville, med ändring af Kongl. Maj:ts förslag till ny stat för telegrafverket, besluta, att i denna stat må uppföras 360 qvinliga telegrafister i stället för af Kongl. Maj:t föreslagna 280.

Stockholm den 27 januari 1902.

M. F. Nyström.

I motionen instämmer

Th. af Callerholm.